

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2013 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

Общият доход средно на лице от домакинство през второто тримесечие на 2013 г. е 1 168 лв. и спрямо същия период на 2012 г. се повишава с 9.0%.

Основен източник на доход на домакинствата продължава да бъде **работната заплата**, която формира 54.2% от общия доход. Доходите от работна заплата през второто тримесечие на 2013 г. средно на лице от домакинството са 633 лв., което е с 8.6% повече спрямо същото тримесечие на миналата година. Относителният дял на работната заплата в общия доход намалява с 0.3 процентни пункта за разглеждания период от време.

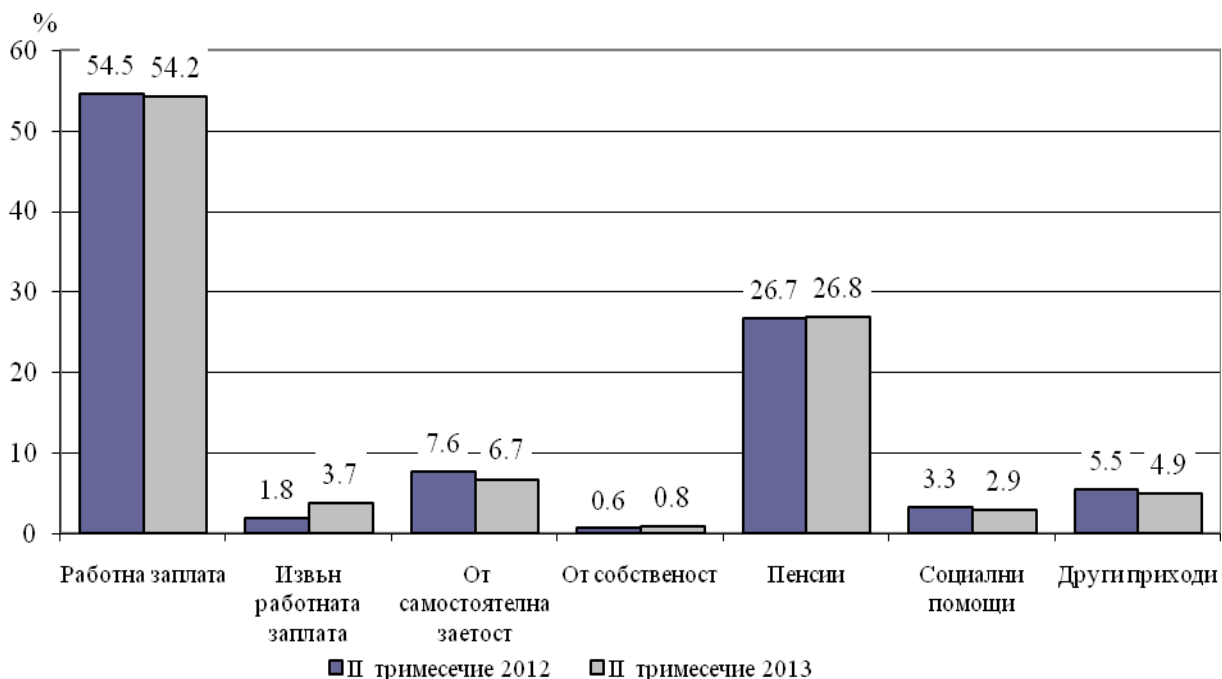
Вторият по значение източник на доход за българските домакинства са доходите от **пенсии**. Относителният им дял е без промяна и съставлява 26.8% от общия доход. В номинално изражение през второто тримесечие на 2013 г. спрямо същото тримесечие на предходната година доходите от пенсии нарастват с 9.1% и достигат 312 лв. средно на лице от домакинство.

През второто тримесечие на 2013 г. доходите от **самостоятелна заетост** средно на лице от домакинството намаляват спрямо същия период на 2012 г. и достигат 78 лева. Относителният им дял намалява с 0.9 процентни пункта и представлява 6.7% от структурата на общия доход.

Доходите от **социално осигуряване и социални помощи** през второто тримесечие на 2013 г. имат сравнително малко значение за формирането на общия доход на домакинствата. Те са 34 лв. средно на лице от домакинството, а относителният им дял в общия доход намалява с 0.4 процентни пункта и представлява 2.9% от неговата структура.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през второто тримесечие на 2012 и 2013 година

През второто тримесечие на 2013 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход почти се запазва както при предходни периоди и достига 98.4% от него.

Разходи на домакинствата

Общият разход на лице от домакинство през второто тримесечие на 2013 г. е 1 059 лв. и се увеличава спрямо същото тримесечие на 2012 г. с 9.5%. Най-голям дял при формиране на общия разход на домакинствата имат разходите за храна и жилище - 51.8% от всички разходи.

Най-съществено перо от бюджета на българските домакинства са разходите за **храна и безалкохолни напитки**. Като абсолютни стойности те се увеличават с 13.1% и през второто тримесечие на 2013 г. са 377 лв. средно на лице в домакинството. Относителният им дял в общия разход нараства с 1.1 процентни пункта и представлява 35.6% от него през второто тримесечие на 2013 година.

Разходите за **дома (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане)** се повишават от 162 лв. през второто тримесечие на 2012 г. на 171 лв. средно на лице от домакинството през същото тримесечие на 2013 година. Делът им в общия разход остава без особена промяна и е 16.2% от него през второто тримесечие на 2013 година.

Разходите за **здравеопазване** остават непроменени, а относителният им дял намалява с 0.4 процентни пункта и представлява 4.9% от общия разход.

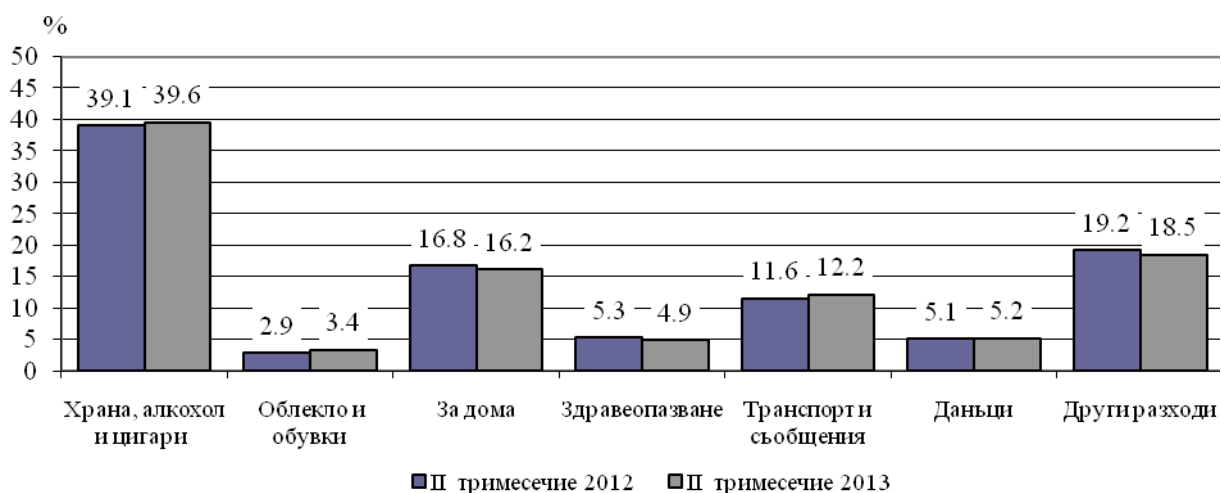

Като абсолютни стойности разходите за **транспорт и съобщения** се увеличават с 15.7% и достигат 129 лв. средно на лице, а относителният им дял нараства с 0.6% процентни пункта и е 12.2% от общия разход на домакинствата през 2013 година.

Разходите за **алкохолни напитки и цигари** през второто тримесечие на 2013 г. възлизат на 42 лв. средно на лице от домакинството. Техният относителен дял в общия разход е 4.0%, което е с 0.6 процентни пункта по-малко в сравнение с второто тримесечие на 2012 година.

Увеличават се разходите за **облекло и обувки**. През второто тримесечие на 2013 г. те са 36 лв. средно на лице. Делът им в общия разход е 3.4%, което е с 0.5 процентни пункта повече в сравнение с второто тримесечие на 2012 година.

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през второто тримесечие на 2012 и 2013 година

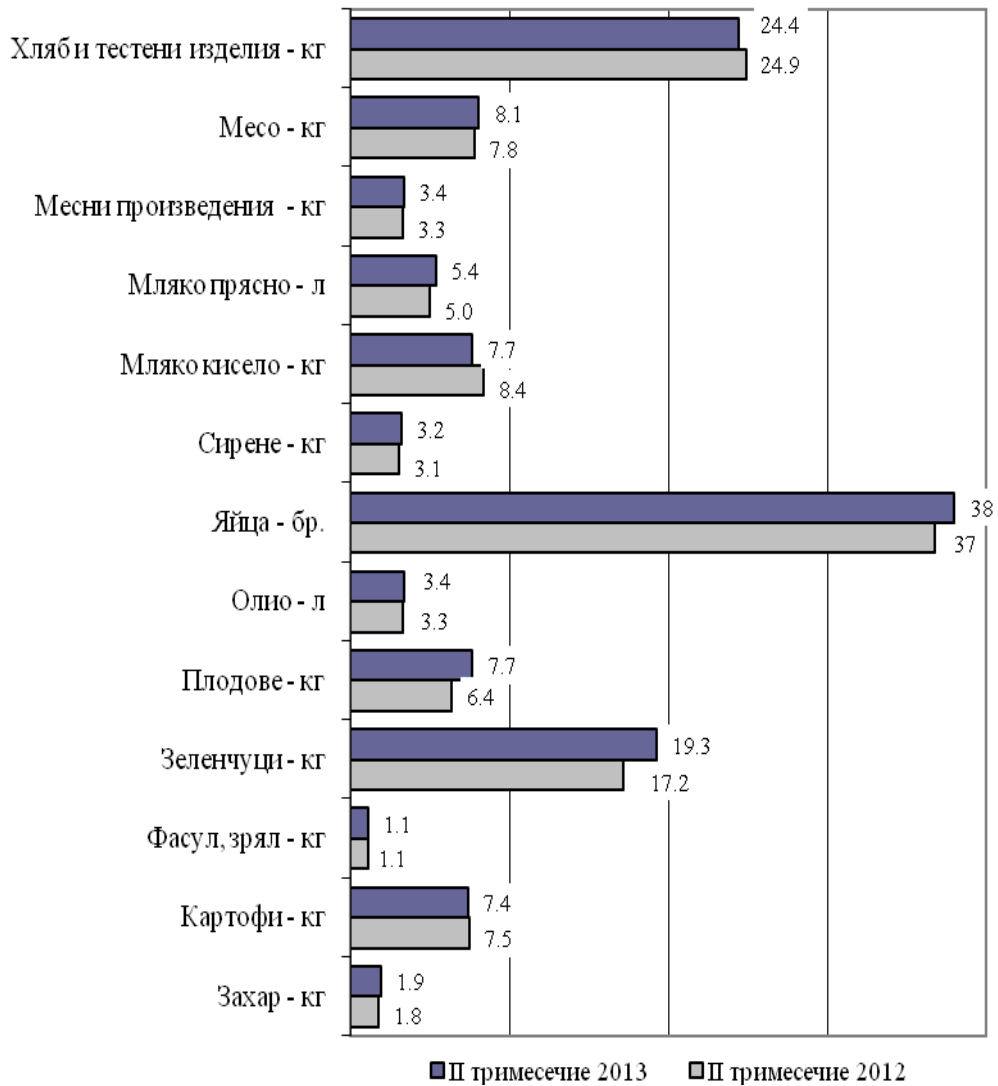

Потребление на домакинствата

Потреблението на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство не се променя съществено през второто тримесечие на 2013 г. спрямо същото тримесечие на 2012 година. Увеличение се наблюдава при консумацията на зеленчуци - от 17.2 на 19.3 кг, плодове - от 6.4 кг на 7.7 кг, месо - от 7.8 кг на 8.1 кг, и на прясно мляко - от 5.0 на 5.4 литра. По-съществено намалява потреблението на кисело мляко - от 8.4 на 7.7 кг, и на хляб и тестени изделия - от 24.9 на 24.4 килограма.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през второто тримесечие на 2012 и 2013 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинството представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на интернет страницата на НСИ в рубриката „Доходи и разходи на домакинствата” (<http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=21>).

Приложение
Таблица 1
**Общ доход на домакинствата по източници на доходи
за второто тримесечие на 2012 и 2013 година**

Източници	Второ тримесечие 2012			Второ тримесечие 2013		
	структура %	средно на домакин- ство - лв.	средно на лице - лв.	структура %	средно на домакин- ство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	2519.74	1070.75	100.0	2785.08	1167.63
Брутен общ доход	96.2	2423.63	1029.91	96.1	2677.76	1122.63
Работна заплата	54.5	1372.05	583.04	54.2	1510.08	633.09
Извън работната заплата	1.8	44.67	18.98	3.7	103.46	43.38
От самостоятелна заетост	7.6	191.51	81.38	6.7	185.86	77.92
От собственост	0.6	16.36	6.95	0.8	22.45	9.41
Пенсии	26.7	673.90	286.37	26.8	745.15	312.40
Обезщетения за безработни	0.8	19.98	8.49	0.8	21.54	9.03
Семейни добавки за деца	0.8	19.01	8.08	0.7	20.60	8.64
Други социални помощи	1.7	43.39	18.44	1.4	39.47	16.55
Регулярни трансфери от други домакинства	1.7	42.76	18.17	1.0	29.15	12.22
Приходи от продажби	0.3	7.36	3.13	0.4	12.49	5.24
Други приходи	3.5	88.75	37.71	3.4	94.83	39.76
Изтеглени спестявания	x	75.39	32.04	x	64.34	26.97
Заеми и кредити	x	25.87	10.99	x	65.10	27.29

Таблица 2
**Общ разход на домакинствата по групи разходи
за второто тримесечие на 2012 и 2013 година**

Групи разходи	Второ тримесечие 2012			Второ тримесечие 2013		
	структура %	средно на домакин- ство - лв.	средно на лице - лв.	структура %	средно на домакин- ство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	2275.00	966.74	100.0	2525.40	1058.76
Потребителски общ разход	83.6	1900.86	807.76	83.4	2106.82	883.27
Храна и безалкохолни напитки	34.5	784.46	333.35	35.6	899.68	377.18
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.6	104.32	44.33	4.0	101.23	42.44
Облекло и обувки	2.9	65.04	27.64	3.4	85.69	35.93
Жилища, вода, електроенергия и горива	13.9	315.38	134.02	13.3	335.62	140.70
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	2.9	66.69	28.34	2.9	73.19	30.68
Здравеопазване	5.3	120.71	51.29	4.9	123.46	51.76
Транспорт	6.8	153.79	65.35	7.6	192.26	80.60
Съобщения	4.8	108.47	46.10	4.6	115.25	48.32
Свободно време, културен отдих и образование	4.1	94.05	39.97	3.2	81.00	33.96
Разнообразни стоки и услуги	3.9	87.94	37.37	3.9	99.45	41.69

Данъци	5.1	116.87	49.66	5.2	130.13	54.55
Социални осигуровки	6.5	146.81	62.39	6.6	167.32	70.15
Регулярни трансфери към други домакинства	1.4	31.43	13.35	1.3	33.12	13.89
Други разходи	3.5	79.03	33.58	3.5	88.02	36.90
Влог	x	43.88	18.64	x	24.48	10.26
Покупка на валута, ценни книжа	x	-	-	x	0.83	0.35
Изплатен дълг и даден заем	x	112.68	47.88	x	124.14	52.04